

Rakkerhuset i Forum.

Af Gaardejer *Karl Hansen* i Gjesing.

Gamle Folk fortæller, at Huset har ligget i det sammenhængende Grænseskel mellem Bryndum, Alslev og Guldager Sogne, saa hvis der er lidt Spor af det, kan det let findes. Meget taler for, at det er troværdigt; saaledes laa Dejbjerg Rakkerhus i Grænseskillet mellem Stavning, Skjern og Dejbjerg Sogne, det laa dér endnu indtil omkring ved 1825.

Rakkernes Haandværk bestod jo i at tage Skindet af selvdøde Dyr eller om Efteraaret i at slagte de gamle, udlevede og afmagrede Heste, feje Skorstene og udføre mange andre Ting, som den, der vilde gælde for en ærlig Mand, ikke maatte røre ved. Bestillingen gik i Arv fra Fader til Søn og blev vistnok først ophævet omkring mellem 1820 og 30. Rakkerne betragtedes som uærlige Folk, som ingen vilde have noget Samkvem med, og som ingen vilde bo i Hus med eller i Nærheden af; og da de var uundværlige, har Sognene sandsynligvis slaet sig sammen og i Fællesskab afgivet hver en Trekant, hvor Sognene har stødt sammen, og bygget et Hus, ligesom de var fælles om at lønne dem. Dejbjerg Rakkerne fik af hver Gaard aarlig $\frac{1}{4}$ Skp. Rug og en liden Julegave. Det siges, at Rakkerbestillingen var mere indbringende end et Degnekald; i Tidernes Løb var det nemlig blevet slaet fast,

at Rakkerne skulde have et Brød, et Stykke Kød, 2 Lys og en halv Pægl Brændevin i Julegave af hver Gaard.

Jeg har hørt en gammel Benævnelse: Rakkerkorn som det daarligste, Fattigkorn og Degnekorn; Lønningsmaaden og Hjælp bestod dengang i Naturalier. Pengene var jo faa og smaa, de mindste nogle tynde slidte Sølvskillinger, som kaldtes *Degneluus*. Da Rakkerkornet eller Navnet er kendt her, er det troligt, at de er blevet lønnet paa den Maade.

Gamle Feilberg fortæller i sin Bog „Dansk Bondelev“, at der i hver Gaard fandtes et Glas, som kaldtes Rakkerglasset, som alene var til at skænke til Rakkerne af. Glasset var sat i en Træfod, for at der ikke skulde ske en Fejltagelse, da ingen maatte drikke af det, Rakkeren havde rørt ved. Endnu i min Barndom kan jeg huske, at i fattige Hjem, hvor de maaske ikke havde mere end ét Glas, og hvor Foden blev slaaet af det, — hvilket let kunde hænde, thi Brændevin var jo en Nationaldrik af eget Fabrikat, som hver skulde trakteres med, — blev det sat i en Træfod; blev nu en Mand skænket af et saadant Glas, sagde han: „a bløv skjænket aa æ Stodderglas“. Mellem Sagn og Virkelighed er der en vis Forbindelse; faar man fat paa den rigtige Ende, passer det godt med Virkeligheden.

I Dejbjerg Kirke kaldtes den nederste Stol „Rakkerstolen“, det har jeg aldrig hørt omtale her. Naar Huset her i Forum er bygget eller er forsvundet, kan vist ikke konstateres, men at det har ligget der, er ganske bestemt. En af Dejbjerg-Rakkerne ved Navn Jørgen Rakker, der omkring ved Aaret 1755 eller et Par Aar før kom fra Outrup, var gift med en Kvinde af Rakkerslægten fra Forum. Huset maa altsaa have ligget der

en Tid før; naar det er forsvundet, gives der ingen Oplysninger om, men jeg tænker mig omkring for 100 Aar siden, da det gik op for Beboerne, at der intet uærligt var ved at flaa en Kalv eller skyde en gammel Hest. En af Efterslægten af Forum-Rakkerne ved Navn Jens Chr. Jørgensen, men som altid blev kaldt Jens Chr. Rakker, havde et lille Hus ved Spangsberg Mølle, bestemt paa samme Plads, hvor nu Overlægen bor; han døde vistnok omkring ved Aaret 1866 eller 67. Han efterlod sig ingen Børn. Han selv blev betragtet som en ærlig Mand; men lidt af Blodet var der i ham: han agerede lidt „klog Mand“ og tjente vist ikke saa lidt paa den Konto. Men han var velset af Befolkningen, da han var stræbsom og flittig, haardfør som faa, gik ud at fiske indtil mod Jul uden at have noget paa Benene; det endte ogsaa med, at han fik Koldbrand i Fødderne, hvoraf han døde.
